

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

YVA-lain mukainen vaikutusten arviointitarve kalankasvatushankkeissa

...

Ylitarkastaja Seija Savo

Ympäristövaikutusten arviointi hankkeissa

- Hankkeiden/toimintojen vaikutuksia ympäristöönsä arvioidaan hankkeen/toiminnan edellyttäessä lupaa tai muuta hyväksymismenettelyä toteutuakseen
- Arviointi on eri tasoista hyväksymismenettelyn tarkkuudesta ja toiminnan laajuudesta ym. riippuen
- Esimerkkeinä mainittakoon
 - Kaavoitus
 - Ympäristölupa
 - Vesilain mukainen lupa
 - Rakennuslupa

YVA-lain mukainen arviointi

- YVA-laki tullut voimaan 1994, laki uusittu 2017
- kokemusta arvioinneista yli 20 vuotta
- arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin, joilla saattaa olla merkittäviä ympäristövaikutuksia (aiemmin merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia)
- hankkeet, joihin aina sovelletaan arviointimenettelyä eli ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioitavat hankkeet ja niiden muutokset luetellaan lain liitteessä 1.
- arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia
- ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan keskimäärin 30–50 hankkeeseen vuodessa, vain ympäristövaikutuksiltaan suurimpiin hankkeisiin, jolloin pienen mittakaavan hankkeet jäävät soveltamisen ulkopuolelle

Liitteen 1 hankkeista

- YVA-lain ns. hankeluettelo ei nykyisellään sisällä kalankasvatusta
- hankeluettelon muutos on eduskunnan käsittelyssä HE 102/2018 vp (hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain liitteen 1 muuttamisesta)
- hallituksen esityksen tavoitteena on ajantasaistaa hankeluettelo, selkeyttää sen sisältöä sekä yhdenmukaistaa sitä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevan direktiivin kanssa
- hankeluettelon hankkeista noin puoleen esitetään muutoksia ja päivityksiä
- hankeluettelon esitetään lisättäväksi kalankasvatus
- YVA-lain muutoksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2019 alusta

YVA-menettelyn soveltaminen yksittäistapauksissa

- arviointimenettelyn soveltamisesta tehdään päätös
- vuosina 2006–2017 kalankasvatushankkeita koskevia yksittäistapauspäätöksiä annettiin viisi kappaletta
- kahdessa katsottiin olevan tarpeen soveltaa YVA-menettelyä
- YVA-menettelyä edellyttävät päätökset koskivat merialueella sijaitsevia hankkeita, joiden vuotuinen lisäkasvu oli 1 000 000 kg ja 2 000 000 kg vuodessa
- hankkeiden, joiden osalta YVA-menettelyä ei yksittäistapauspäätöksessä edellytetty, lisäkasvu oli enintään 1 000 000 kg vuodessa

Hankkeet, joissa YVA-menettelyn soveltamistarpeesta on päätetty yksittäistapauksessa

- Ekofish Ab Oy, Pietarsaari ja Luoto, lisäkasvu 950 t/a, päätös 14.9.2018, -> ei sovelleta YVA-menettelyä
- Lännenpuolen Lohi Oy, Kustavi, lisäkasvu 1000 t/a, päätös 25.1.2018, -> sovelletaan YVA-menettelyä, käynnissä
- Offshore Fish Finland Oy, Luvia ja Eurajoki, lisäkasvu 2000 t/a, päätös 30.10.2015, -> sovelletaan YVA-menettelyä, toteutettu, yhteysviranomaisen lausunto annettu
- Laitakarin Kala Oy, Oulu, lisäkasvu 1000 t/a, päätös 16.5.2016, -> ei sovelleta YVA-menettelyä
- Mannerlohi Oy, Uusikaupunki, lisäkasvu 600 t/a, päätös 4.6.2012 -> ei sovelleta YVA-menettelyä
- Mannerlohi Oy, Uusikaupunki (Pyhämaa), 2.2.2005, 648 t/a, josta lisäkasvua 264 t/a (kehittämishanke) ->esitys olemassa olevilla tiedoilla YM:lle YVA-menettelyn soveltamisesta, kun tarkempaa tietoa (ei edennyttä)

Arviointimenettelyn soveltamispäätöstä tehtäessä tarkastellaan (YVAL 3.2 § ja YVAL liite 2)

- aiheuttaako hanke ns. hankeluettelon hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia **merkittäviä** ympäristövaikutuksia
- hankkeen ominaisuuksia, sijaintia sekä vaikutusten luonnetta
- suunnitelmaan sisältyviä lieventämistoimia

1. Hankkeen ominaisuudet

Hankkeen ominaisuuksia on tarkasteltava ottaen huomioon erityisesti:

- a) koko hankkeen koko ja suunnitelma;
- b) yhteisvaikutus muiden olemassa olevien ja/tai hyväksytyjen hankkeiden kanssa;
- c) luonnonvarojen, erityisesti maan, maaperän, veden ja luonnon monimuotoisuuden, käyttö;
- d) jätteiden muodostuminen;
- e) pilaantuminen ja haitat;
- f) suuronnettomuus- ja/tai katastrofiriskit, jotka ovat varteenotettavia hankkeen kannalta, mukaan lukien ilmastonmuutoksen aiheuttamat riskit, tieteelliseen tietoon perustuen;
- g) ihmisten terveydelle koituvat riskit (esimerkiksi veden tai ilman pilaantumisen johdosta).

2. Hankkeen sijainti

Hankkeen vaikutusalueella olevan ympäristön herkkyyttä on tarkasteltava ottaen huomioon erityisesti:

- a) nykyinen ja hyväksytyjen kaavojen mukainen maankäyttö;
- b) alueen ja sen maanpinnan alaisten luonnonvarojen (myös maaperä, maa, vesi ja luonnon monimuotoisuus) suhteellinen runsaus, saatavuus, laatu ja uudistumiskyky;
- c) luonnonympäristön sietokyky.

3. Vaikutusten luonne

Hankkeen todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia on tarkasteltava edellä olevien (hankkeen ominaisuudet ja sijainti) perusteella ottaen huomioon:

- a) vaikutusten suuruus ja alueellinen laajuus, kuten vaikutusten todennäköinen maantieteellinen alue ja väestömäärä, johon vaikutukset todennäköisesti kohdistuvat;
- b) vaikutusten yleinen luonne;
- c) rajat ylittävä vaikutus;
- d) vaikutusten voimakkuus ja monitahoisuus;
- e) vaikutusten todennäköisyys;
- f) vaikutusten odotettu alkamisaika, kesto, toistumistiheys ja palautuvuus;
- g) yhteisvaikutus muiden olemassa olevien ja/tai hyväksytyjen hankkeiden vaikutusten kanssa;
- h) mahdollisuus vähentää vaikutuksia tehokkaasti.

Lieventämistoimet

- Niissä tapauksissa, joissa arviointimenettelyä ei edellytetä, päätöksessä on todettava myös mahdolliset hankkeesta vastaavan esittämät hankkeen ominaisuudet ja erityiset toimenpiteet, joilla pyritään välttämään tai ehkäisemään hankkeen merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia

Harkinnassa vaikuttavat tekijät käytännössä

Mitkä asiat nousevat/ovat nousseet esille?

- Hankkeen koko
- Sijainti ja ympäristön tila
- Päästöt
- Herkät kohteet
- Yhteisvaikutukset
- Epävarmuudet

Vertaileminen hankeluettelon hankkeiden vaikutuksiin

- Sikalat, kanalat
- Jätevedenpuhdistamot
- > koosta korreloivat päästöt/ravinnekuormitus, ympäristön tila
- > pitkäaikaisvaikutukset, vaikutusten palautumattomuus/hidas palautuminen, kohdistuminen herkälle alueelle